

Gaudium

Informačný časopis pre nepočujúcich

1/2021

ročník
XXV.

Víťazi vianočnej súťaže
Sčítanie obyvateľov
Rozhovor s Janou Filipovou

Gaudium

Informačný časopis
pre nepočujúcich

1/2021

OBSAH

Úvodné slová

Príhovor 2

Zážitky nepočujúcich

Ivica a Zolo 3-7

Jana Filipová 14-18

Správy a zaujímavosti

Sčítanie obyvateľov . . . 8

Doplatky za lieky 9

Z domova 10-11

Zo sveta 12-13

Bodka na záver

Oznamy a omše 19

Milí priatelia,

denne čítame a sledujeme rôzne správy, ktoré majú veľkú silu. Jedna správa bola takáto: „Paco (číta sa Pago), príď za mnou v stredu do hotela Montana. Všetko Ti odpúšťam. Otec.“ Meno Paco je

v Španielsku veľmi rozšírené, asi tak ako u nás Ján, Jozef... A tak v stredu zamestnanci hotela museli zavolať políciu, lebo na obed tam stálo viac ako 800 mužov. Všetci sa volali Paco a hľadali otcovo odpustenie.

Na Popolcovú stredu sme začali pôstne obdobie. Je to čas stretnutia sa s odpustením. Odpustenie nám dáva stabilitu pre život. Pre vykročenie dopredu, ozdravenie vzťahov, ale aj našej viery... Kto verí, vie aj odpúšťať, lebo Ježiš nám odpúšťa naše hriechy.

Vykročme so skúsenosťou odpustenia Ježiša lotrovi na kríži. Veď nám tak ukázal svoju lásku. Nech nás táto skúsenosť posilňuje v našej viere. Prajem vám požehnaný pôst.

Robert

Západ slnka v Alpách. Foto: Zoltán Duray

Redakcia: GAUDIUM, Kapitulská 21, 974 01 Banská Bystrica; **Zodpovedná redaktorka:** Mgr. Marika Šebestová, PhD.; **Redaktorky:** Mgr. Iris Domancová, PhD., Mgr. Marika Šebestová, PhD.; **Korektúry:** Mgr. Iris Domancová, PhD., Mgr. Marika Šebestová, PhD.; **Vydavateľ:** Kresťanské centrum nepočujúcich na Slovensku (KCNS), Kapitulská 21, 974 01 Banská Bystrica, **IČO:** 17059721; **Telefón/ fax:** 048/47 20 262; **E-mail:** redakcia.gaudium@gmail.com; **Web:** www.kcns.sk; **SMS-infoservis:** 0911 222 351, 0905 403 697; **Bankové spojenie:** Tatrabanka, a.s., č. účtu: SK231100000002628778466; **Grafika a tlač:** DALI-BB, s.r.o., Banská Bystrica, www.daliprint.eu; **Cena:** 1,- €; **Dátum vydania:** 5. 3. 2021; **Ročník:** XXV.; **Vychádza:** šesťkrát ročne; **ISSN1335-2865; EV 4781/13; Obálka:** Zoltán Duray

Realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

Vianoční vítazi

Milí čitatelia, vianočná súťaž má svojich víťazov. Sú nimi zaujímaví ľudia, manželia Durayovci zo Senca. A my sme im položili pár otázok.

Napišete nám niečo o sebe?

Zolo:

Vyrastal som v Senci. Od narodenia som sluchovo postihnutý. Mám jednu sestru, ktorá je počujúca. Moja rodina je maďarskej národnosti. Základnú školu a gymnázium s vyučujúcim jazykom maďarským som absolvoval v mieste bydliska. V Budapešti som študoval na vysokej škole informatiku. Po ukončení štúdia som nastúpil do reklamnej agentúry ako grafik, kde doteraz pracujem. Napriek tomu, že som nechodil do špeciálnej školy pre sluchovo postihnutých, mám veľa kamarátov z tejto komunity. Aby komunikácia s nimi bola ľahšia, prihlásil som sa na kurz posunkového jazyka, čím som získal viac kamarátov – a teraz už moju manželku – Ivicu. Našli sme sa v spoločných záujmoch: turistika, lyžovanie, fotografovanie, prechádzky so psom v prírode.

Ivica:

Pochádzam z Pezinka. Teraz bývam

s manželom v Senci. Pracujem ako asistentka učiteľa na Drotárskej ZŠ s MŠ pre deti a žiakov so sluchovým postihnutím internátna v Bratislave. Vo voľnom čase rada športujem – lyžujem, bežkujem, behám, korčuľujem, bicyklujem a plávam. Venujem sa tiež turistike, cestovaniu, rada si zjdem do prírody na prechádzku so psom. Tiež čítam knihy a časopisy a relaxujem v záhradke. V poslednom čase ma zaujal nordic walking (= chôdza s palicami).

Vyhrali ste súťaž fotografií v našom Gaudiu. Kto z vás dvoch navrhol, aby ste poslali fotografiu?

Zolo:

Každý rok pripravím vianočný pozdrav, ktorý rozpošlem rodine, kamará-

tom cez sociálne médiá. Vo vašom časopise som čítal výzvu, tak to bol môj nápad.

Ivica:

Bola to náhoda. Pozerala som správy na RTVS v posunkovom jazyku a zaujala ma súťaž fotografií vianočných pozdravov. Môj manžel mi o tom tiež povedal, lebo o tom čítal v časopise Gaudium, a tak sme sa spolu dohodli, že fotky do súťaže pošleme.

Kto z vás je viac aktívny vo fotografovaní? Čo najradšej fotografujete a prečo?

Zolo:

Ivica tiež rada fotí, ale ja som aktívnejší. Najradšej fotím krajinu, prírodu, historické pamiatky, budovy. Z mojich fotiek cítim zvuky ticha.

Ivica:

Tiež rada fotím, ale nie som taký fotograf ako Zolo. Ak fotím, zaujíma ma príroda, západ, východ slnka a miesta, ktoré navštevujeme počas našich výletov.

Položím vám zvláštnu otázku. Čo si myslíte o novodobom fotografovaní mobilným telefónom? Myslíte, že je ním vhodné fotografovať aj umelecké fotky?

Zolo:

Už sú veľmi kvalitné mobilné telefóny, s ktorými sa dajú robiť pekné fotky, ale na umelecké fotenie som za profesionálny fotoaparát s kvalitným príslušenstvom.

Ivica:

Podľa môjho názoru áno, pretože technológie sa veľmi vyvíjajú a aj niektoré telefóny už majú veľmi dobré fotoaparáty. S tým ale profesionálny fotograf určite nebude súhlasiť. Pre mňa je tiež dôležité, že sa mi mobil zmestí do vrecka, a keď cestujeme, som voľná a nemusím zo sebou niesť príslušenstvo k fotoaparátu a váhu ako kilá zemiakov.

Ako trávite tieto ťažké časy – pandémiu? Ako vás ovplyvnila? Fotografujete aj počas obmedzení?

Zolo:

Počas pandémie som mal málo príležitostí na fotenie – ostali mi Slniečné jazerá, Malé Karpaty a Malý Dunaj so svojím čarom v zachytenom momente.

Ivica:

Pandémia je dosť náročná, ale snažila som sa v týchto dňoch nájsť aj niečo pozitívne na celej situácii. Začala som objavovať čaro domáceho prostredia, svojho blízkeho okolia, snežných jazier a okolia môjho bydliska. Začala som robiť veci, na ktoré som predtým nemala popri práci a aktivitách čas. Verím, že nás to všetko posilní. Keďže som veľmi aktívny človek, najťažšie bolo pre mňa to, že sme museli ostať doma. Začala som sa tiež venovať domácim prácam, vareniu, pečeniu, kváskovaniu (= pečenie z kvásku) a podobne. Dôležité pre mňa sú tiež vzťahy v rodine, a tak sa snažím byť v neustálom kontakte so svojou aj manželovou rodinou. Pandémia ma naučila vážiť si to, čoho máme najviac, a to svoju rodinu. Verím, že niektoré dobré zvyky sa mi podarí zachovať aj po návrate do normálneho života. Dúfam, že to bude čoskoro.

Vieme, že radi cestujete a spoznávate svet. Kde všade ste boli a kde sa vám najviac

páčilo? Predpokladám, že fotoaparát nosíte so sebou na cesty...

Zolo:

Na prvom mieste Slovensko – od Bratislavy do Košíc a z juhu na sever. Okolité štáty viackrát navštívené: Rakúsko, Maďarsko, Poľsko, Nemecko, Česko. Bol som vo Francúzsku, Belgicku, Taliansku, Chorvátsku. Vzdialenejšie miesta: Kanárske ostrovy, Rodos, Malorka, Turecko, Madeira, Malta, USA, Kanada. Na týchto cestách som mal so sebou vždy profesionálny foťák s príslušenstvom. Dá to zaberať, je to fakt ťažké. Rád fotím východ a západ slnka v týchto destináciách a bola by to škoda takú príležitosť vynechať. Je to určitá obeta, skôr ráno vstať počas dovolenky.

Ivica:

Áno presne, tak ako píše Zolo. Rada spoznávam nové krajiny a so Zolom som si vždy istá, že budeme mať tie najkrajšie fotky z našich ciest. Dokáže zachytiť úžasné veci, lebo je veľmi vnímavý a šikovný fotograf.

Keď sa opatrenia uvoľnia, kam vycestujete ako do prvej destinácie?

Zolo:

Keď sa uvoľnia opatrenia, prvá cesta bude do Tatier. Minulý rok kvôli pandémie sa neuskutočnila púť do Svätej zeme pre

sluchovo postihnutých. Dúfame, že tento rok už budeme môcť ísť na túto cestu.

Ivica:

Keď sa uvoľnia opatrenia chystáme sa do Vysokých Tatier. Od malička som chodila do Vysokých Tatier k starým rodičom. Je to moja srdcovka a obľúbené miesto na Slovensku. Tiež dúfam, že sa nám v blízkej budúcnosti podarí vycestovať do Izraela so sluchovo postihnutými.

Vyhrali ste Cestovateľský denník, veríme že vás potešil a budete si zapisovať vaše zážitky z ciest.

Zolo:

Ďakujem pekne za cestovateľský denník, budeme si robiť poznámky z ciest.

Ivica:

Ďakujeme pekne a určite sa nájdú veci, ktoré si do zápisníka z ciest zapíšeme a nalepíme fotky ako spomienky na naše cesty.

Čo by ste radi odkázali nepočujúcim prostredníctvom Gaudia?

Zolo:

V súčasnej ťažkej situácii prajem, aby nepočujúci naďalej mali prácu, zdravie a duševnú pohodu. Nech sa tešia z každej maličkosti a keď majú možnosť fotiť, tre-

ba zachytiť krásu prírody a okolia. V čase pandémie je dobre vytiahnuť tieto zábery a spomínať na časy minulé, keď sme ešte nemuseli bojovať s Covidom-19.

Ivica:

Želám si, aby boli ľudia trpezliví, zodpovední a navzájom si pomáhali. Tento rok sme v ťažkej situácii, ktorá je náročná pre všetkých. Musíme to zvládnuť spoločnými silami. Vážme si to najcennejšie čo máme – naše zdravie a upevňujme si vzťahy s našimi najbližšími. Starajme sa o naše telo aj dušu a buďme vďační za všetko, čo máme. Dokážme sa tešiť z maličkostí a užívajme si čas, ktorý v týchto dňoch môžeme stráviť doma. Ako – to už záleží od každého z nás.

Ďakujeme veľmi pekne manželom Durayovcom za rozhovor a veríme, že vás inšpirovali k fotografovaniu, cestovaniu, turistike a pokore.

Jana Cmarová

Foto: archív Durayovcov

Sčítanie obyvateľov 2021

Sčítajte sa v roku 2021 ELEKTRONICKY – rýchlo, jednoducho a bezpečne. Vyplňte sčítací formulár na www.scitanie.sk alebo cez **mobilnú aplikáciu**. Povinnosť sčítať sa vyplnením sčítacieho formulára majú **všetci obyvatelia Slovenskej republiky**. Pre účely sčítania sa obyvateľom rozumie každý, kto má v **Slovenskej republike trvalý, prechodný alebo tolerovaný pobyt**. Obyvateľom sa zároveň rozumie aj **občan Európskej únie**, ktorý má na území Slovenskej republiky obvyklý pobyt. Za nepočetného obyvateľa a za obyvateľa, ktorý nie je spôsobilý na právne úkony má povinnosť vyplniť sčítací formulár jeho zákonný zástupca. Všetky údaje, ktoré obyvateľ uvedie v sčítacom formulári sa musia vzťahovať **k rozhodujúcemu okamihu sčítania**, ktorým je **polnoc zo štvrtka 31. decembra 2020 na piatok 1. januára 2021**. **Sčítanie obyvateľov prebieha v dobe od 15. februára 2021 do 31. marca 2021**. Obyvateľ bude mať na sčítanie sa šesť kalendárnych týždňov, pričom tí, ktorí formulár do 31. marca nevyplnia, dostanú pokutu 250 eur.

Slovenský posunkový jazyk prvýkrát v sčítacom formulári:

Prvýkrát môžete v sčítacom formulári označiť slovenský posunkový jazyk ako materinský jazyk, a to pri otázke: *Aký je Váš materinský jazyk?* Existujú síce rozličné názory na to, čo by ste mali/nemali uviesť a prečo, ale možnosť prihlásenia sa k používateľom slovenského posunkového jazyka tu je, tak ju môžete využiť.

Čo robiť, keď nemôžete vyplniť sčítací formulár elektronicke:

Tí, ktorí formulár nemôžu vyplniť elektronicke (starší ľudia, ľudia ktorí nemajú internet, mobil, počítač), môžu poprosiť najbližšiu rodinu alebo osoby, ktorým dôverujú, aby to spolu s nimi urobili, aby im pomohli. Môžete sa obrátiť aj na kňazov Františka Bartoša a Roberta Colotku, radi vám s tým pomôžu.

Upozornenie: Dajte si pozor a do bytu nikoho cudzieho nepúšťajte. Môžu vám pri dverách zazvoniť falošní sčítací komisári. To sú podvodníci. Do bytov a domov nepúšťajte cudzích ľudí, ktorí vám chcú pomôcť s vyplnením formulárov. Sčítací formulár musíte vyplniť vy. Vy musíte ako prví požiadať o pomoc s vyplnením formulára inú osobu.

Pripravila: **Jana Cmarová**
a **Iris Domancová**

Zdroj a foto: <https://www.scitanie.sk/scitanie-obyvatelov/zakladne-informacie>

Doplatky za lieky deťom, dôchodcom a osobám s ŤZP zrušili

Zákon začne platiť od 1. apríla 2021.

Doplatky za lieky pre vybrané skupiny obyvateľstva sa majú zrušiť. Vyplýva to z novely zákona o rozsahu a podmienkach úhrady liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín na základe verejného zdravotného poistenia, ktorú schválili poslanci Národnej rady SR. Nulový limit spoluúčasti za doplatky na lieky, zdravotnícke pomôcky a dietetické potraviny sa má vzťahovať na osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, deti do šiestich rokov a dôchodcov.

Pri dôchodcoch sa má zohľadňovať výška ich príjmu, a to do výšky doplatku najlacnejšieho zameniteľného lieku. Náklady tohto opatrenia majú byť hrazené zo štátneho rozpočtu. Novou legislatívou sa má zlepšiť situácia vymedzeného okruhu pacientov v nadväznosti na ekonomické následky vyvolané platením doplatkov za lieky, dietetické potraviny a zdravotnícke pomôcky.

Deti do šiestich rokov majú byť po novom oslobodené od úhrady doplatkov u poskytovateľa lekárenskej starostlivosti, a to v tak, že limit spoluúčasti vo výške

0 eur sa uplatní priamo pri výdaji lieku, zdravotníckej pomôcky a dietetickej potraviny. „Nadálej platí, že pôjde o liek, zdravotnícku pomôcku a dietetickú potravinu čiastočne uhrádzanú na základe verejného zdravotného poistenia vo výške prepočítateľného doplatku za ich najlacnejší variant,“ skonštatovali poslanci v spoločnej správe výborov. Takýto postup vzťahujúci sa na deti do šiestich rokov veku sa má uplatňovať od 1. apríla 2021.

V prípade zdravotne ťažko postihnutých osôb má byť možné uplatniť nulový limit spoluúčasti od 1. januára 2022. V prípade, ak sú dané osoby ekonomicky aktívne na to, aby sa uplatnil nulový limit spoluúčasti, ich celkový príjem nemôže presiahnuť stanovenú výšku. Súčasne sa má zaviesť zoznam poistencov s nárokom na okamžité uplatnenie limitu spoluúčasti. Dosah návrhu na verejné zdravotné poistenie odhadujú odborníci na 36 miliónov eur každoročne v rokoch 2021 až 2023.

Pripravila: **Jana Cmarová**

Zdroj a foto: https://www.tvnoviny.sk/domace/2019864_doplatky-za-lieky-detom-dochodcom-a-osobam-s-tazkym-zdravotnym-postihnutim-zrusili

Správy RTVS v slovenskom posunkovom jazyku

Podme sa spolu pozrieť na zaujímavé slovenské aktuality, ktoré odznali v správach RTVS v tomto roku. Vyberáme ich pár.

Medzinárodné zásady o prístupe k spravodlivosti pre osoby so ZP

Špeciálne číslo internetového časopisu Mosty inklúzie je venované prekladu dokumentu OSN Medzinárodné zásady a usmernenia o prístupe k spravodlivosti i pre osoby so zdravotným postihnutím. V dokumente je formulovaných 10 zásad na zabezpečenie prístupu k spravodlivosti a konkrétne usmernenia ako ich účinne zaviesť do praxe. Medzi nimi je aj napríklad zabezpečenie komunikačnej podpory prostredníctvom titulkov, tlmočníkov či zapísovateľov poznámok. Publikáciu nájdete na www.nrozp-mosty.sk.

19. 2. 2021 Zdroj a foto: Facebook – Správy RTVS
v slovenskom posunkovom jazyku
<https://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/14009/260880>

SLSP je prístupnejšia sluchovo postihnutým

Na základe požiadavky v liste, ktorý Asociácia nepočujúcich Slovenska odoslala všetkým bankám, ako prvá Slovenská sporiteľňa vybavila pracovníkov svojich pobočiek aplikáciami na prepis reči do textu. Chce tak uľahčiť komunikáciu sluchovo postihnutým. Pandémia a nosenie rúšok skomplikovali situáciu ľuďom s čiastočnou alebo úplnou stratou sluchu, keďže pri komunikácii nemôžu odozerať, zdôvodňuje svoj krok najväčšia banka na Slovensku.

10. 2. 2021 Zdroj a foto: Facebook – Správy RTVS
v slovenskom posunkovom jazyku
<https://www.rtvsk.sk/televizia/archiv/14009/259910#259>

Študijný odbor: slovenský jazyk v komunikácii nepočujúcich

Trnavská univerzita ponúka študijný odbor slovenský jazyk v komunikácii nepočujúcich. Budúci tlmočníci získajú okrem teórie aj prax. Vďaka tomu budú môcť po absolvovaní štúdia hneď pracovať, vysvetlila Barbara Randušková, študentka odboru a tlmočníčka. Kvalitné vzdelanie zabezpečujú odborníci v oblasti posunkového jazyka, jediný nepočujúci lingvista alebo skúsení lektori posunkového jazyka.

25. 1. 2021 Zdroj a foto: Facebook – Správy RTVS
v slovenskom posunkovom jazyku
<https://www.rtvs.sk/televizia/archiv/14009/257931#249>

Mesto Kremnica odkúpi stredoškolský internát pre nepočujúcich

Poslanci Kremnice schválili odkúpenie internátu strednej odbornej školy pre žiakov so sluchovým postihnutím za vyše 70-tisíc eur od štátu. Samospráva v nich plánuje vybudovať 27 nájomných bytov. Podľa primátora mesta Alexandra Ferenčika priestory internátu na Ulici Ludovíta Štúra už niekoľko rokov neboli využívané. Počet detí so sluchovým postihnutím podľa jeho

slov v posledných rokoch klesol a Kremnica už nie je centrom vzdelávania pre deti so sluchovým postihnutím ako kedysi. Kúpna zmluva zatiaľ podpísaná nie je, k podpisu zmluvy by malo dôjsť v najbližších dňoch.

15. 1. 2021 Zdroj a foto: Facebook – Správy RTVS
v slovenskom posunkovom jazyku
<https://www.rtvs.sk/televizia/archiv/14009/256412#0>

A ešte jedna dôležitá informácia, ktorá bola zverejnená:

Deaflympiáda

Medzinárodný výbor športovcov so sluchovým postihnutím (ICSD) a organizátori Letnej Deaflympiády v Brazílii sa, vzhľadom k pokračujúcej pandémie Covid-19, rozhodli presunúť Deaflympiádu na obdobie od 1. do 15. mája 2022. Viac

o tomto rozhodnutí nájdete aj na webovej stránke www.deaflympic.sk.

Zdroj a foto: www.deaflympic.sk

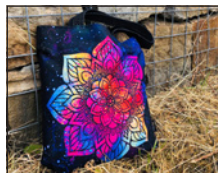
Správy a zaujímavosti zo sveta

Podme sa spolu pozrieť na zaujímavé aktuality zo sveta, ktoré sa stali. Vybrali sme tri najzaujímavejšie, tak vám želáme príjemné čítanie.

Chránená dielňa Zaffra

Zaffra je vyhľadávaná jednotlivcami aj spoločnosťami kvôli pestrej škále svojich výrobkov. Spoločnosti si môžu nechať vyrobiť reklamné predmety a doplnky. Jednotlivci si môžu kúpiť praktické ručne vyrobené výrobky pre svoje vlastné každodenné použitie. V chránenej dielni si môžete kúpiť výrobky zo šijacej dielne, výrobky z gravírovania laserom a reklamné predmety. Chránená dielňa momentálne zamestnáva 6 ľudí so zdravotným postihnutím. Rešpektujú ich a snažia sa prispôbiť náplň práce či dĺžku pracovného času svojim zamestnancom so zdravotným postihnutím. Uvedomujú si, že každý má svoje zdravotné limity. V tíme je tiež nepočujúca Katarína Janošková, ktorá na Letných deaflympijských hrách v roku 2017 vybojovala bronzovú medailu v bowlingu. V roku 2018 získala ocenenie Najlepšia nepočujúca športovkyňa roka. Katarína je nepočujúca a nastúpila na pracovné miesto ako grafik, potom sa naučila obsluhovať zariadenie s laserom. Ako dieťa sa musela naučiť odzerať, aby rodičom rozumela. Mama ju naučila tiež hovoriť a vyslovovať jednotlivé slová.

Ako teda prebieha komunikácia v chrá-

nej dielni Zaffra?

Spočiatku bola komunikácia naozaj obtiažna. Museli si písať cez e-mailly alebo v chate, ale tím Zaffry sa nevzdával. S poriadnou dávkou trpezlivosti a praxe je dnes komunikácia medzi počujúcimi kolegami a nepočujúcou Katarínou jednoduchšia. Niekedy si zložitejšie veci rovnako musí napísať. Katarína berie ale všetko s nadhľadom. Aj cez to, že so zákazníkmi musí kvôli komunikačnej bariére komunikovať iba e-mailom, obrovským prínosom pre ňu samotnú je manuálna práca, ktorá obnáša kreativitu na PC, gravírovanie a skladanie reklamných a darčkových výrobkov.

Spoločnosť Lanex z Bolatic odovzdala v januári chránenej dielni Zaffra ďalších niekoľko stoviek metrov lán, ktoré ostali z ich výroby. Celkom Zaffra prevzala už 5 km lán. Spoluzakladateľka a vedúca šijacej dielne Jana Fajnorová hovorí, že práca so zvyškami lán, ktoré by inak skončili v odpade, ju chytila za srdce a vytvára z nich nové doplnky a vkladajú do nich nový život – tým tak naplňujú ekologický aspekt. Veľká škála farieb lán im umožňuje popustiť uzdu fantázií a kreativitě a zo zvyškov lán chránená dielňa vytvára úžasné výrobky.

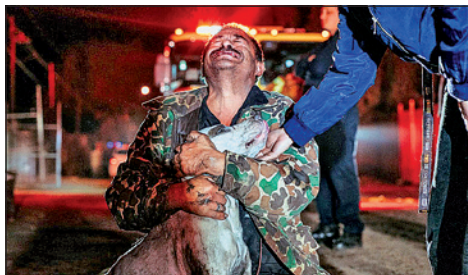
Preklad: **Marika Šebestová**

Zdroj a foto: <https://www.tichezpravycy.cz/chranaena-dilna-zaffra-sije-z-horolezeckych-lan/>

Puto medzi psom a človekom

V mexickom štáte Baja California si 56-ročný nepočujúci muž Mario Méndez všimol vo svojom dome silný požiar. Mario a jeho domáci miláčik žili sami. Keď vypukol požiar, susedia na neho niekoľkokrát kričali aby sa zachránil, no kvôli svojmu zdravotnému postihnutiu si požiar nevšimol včas. Požiar pomaly ničil všetko čo Mario mal. Hasičom sa posunkami snažil naznačiť, že v budove je ešte jeho verný spoločník. Po nejakej chvíli vybehol z horiaceho domu hasič so zdravým psíkom v náručí. Emóciu, pri ktorej sa títo dvaja zvíťali, zachytil fotograf Jonathan Bobadilla. Poznám veľa ľudí, ktorí sú v ťažkej životnej situácii, osamelí, alebo so zdravotnými problémami, ktorým psi dodávajú toľko potrebnú lásku, spoločnosť. Som rád, že v čase keď sa nemôžem stretávať

so svojimi rodičmi, je ich oporou náš psík. Na druhej strane sú ľudia, ktorí psov týrajú, množia v strašných podmienkach, alebo držia celý život na reťazi. Nemali by sme týmto ľuďom dovoliť odplácať psiu lásku krutosťou.

Zdroj a foto: <https://www.facebook.com/martinhojsik/posts/833711620818883>, [Cortesia, https://www.radioabcstereo.com/](https://www.radioabcstereo.com/)

Prehliadka Moskvy pre nepočujúcich

Deaf Moscow Tour (prehliadka Moskvy pre nepočujúcich) je agentúra, ktorá sa stará o sprievodcovanie po historických pamiatkach Moskvy. Vedie ju Tatiana Trofimova, ruská nepočujúca sprievodkyňa, ktorá má licenciu na sprievodcovskú prácu. Je veľmi aktívna na facebookovej profilu (nájdete pod názvom Deaf Moscow Tour), kde zdieľa videá o živote v Moskve. Na svojom Facebooku referuje o rôznych témach, napr. o školách pre nepočujúcich v Moskve, o vakcínach covid v Rusku alebo sa zmieňuje o bohatej histórii Ruska a ruskej spoločnosti. Jej práca je veľmi zmysluplná, pretože rozširuje povedomie o spoločenskej, kultúrnej a náboženskej stránke Ruska, a to navyše prostredníctvom posunkového jazyka. Jej profil je

textovo prístupný v anglickom jazyku. Nepočujúca sprievodkyňa Tatiana Trofimova momentálne pripravila výzvu pre nepočujúcich turistov ohľadom cesty po Transsibírskej magistrále. Ide o výlet vo vlaku, ktorý vás dopraví počas 6 dní z jedného konca Ruska na druhý. Vo vlaku sú rôzne typy izieb a podľa toho sa odvíja cenová ponuka výletu. Výlet je vhodný pre nezávislých cestovateľov, pretože je dosť náročný čo sa týka komfortu. Tak, dáte sa na to? 😊

Tatiana
Deaf Moscow
Tour Guide

Preklad: **Marika Šebestová**

Zdroj a foto: <https://www.tichezpravky.cz/neslyscici-pruvodce-moskvy/>

Rozhovor s Janou Filipovou

Milí čitatelia, táto doba je veľmi náročná a rozhodli sme sa, že vám prinesieme pár slov od našej prezidentky ANEPS – Asociácie Nepočujúcich Slovenska – Jany Filipovej. Určite ju takmer všetci poznáte, a aspoň takto sa vám prihovori a ponúkne pohľad do „jej“ sveta.

Predstavíš sa nám?

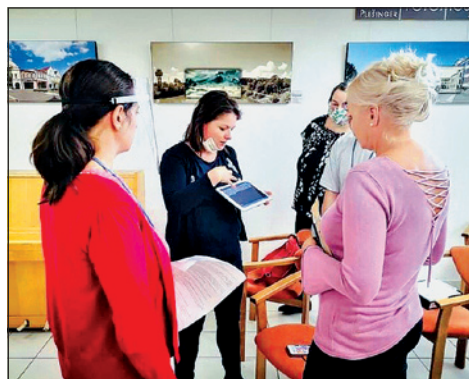
Som rodená Žilinčanka a od malička som sluchovo postihnutá. Detstvo som prežila medzi počujúcimi, kde som si získala aj veľa kamarátov, naučila som sa fungovať v spoločnosti a vďaka tomu som sa naučila rozprávať, síce stále mám „inú reč“ – ale myslím, že zrozumiteľnú. Vyštudovala som strednú školu pre sluchovo postihnutých v Kremnici, kde som nadobudla poznatky o rôznych druhoch postihnutia a naučila som sa posunkovú reč. Po ukončení strednej školy som pracovala v rôznych spoločnostiach hlavne manuálne (výroba okien, pekáreň, krajčírka, výroba magnetov, výroba Bohémia skla, poštaruku, skladanie krabíc, administratívnu pracovníčku, asistentku riaditeľa

a pod.) a následne po štúdiu na Vysoké škole ekonomie a manažmentu verejnej správy v Bratislave som získala vzdelanie v oblasti verejnej správy a regionálneho rozvoja a neskôr som vyštudovala ešte druhú školu, Vysokú školu sv. Alžbety, odbor sociálna práca. Vďaka svojej odhodlanosti a novým skúsenostiam som sa postupne vypracovala na manažérsku pozíciu, v súčasnosti vediem Krajské centrum nepočujúcich ANEPS v Žiline a aktívne sa venujem dobrovoľníctvu v sociálnej oblasti. Pôsobím ako tlmočnica a sociálna pracovníčka pre sluchovo postihnutých, čo mi dáva rozhľad a priestor pre iniciatívne programy a pomoc spoločensky a sociálne vylúčeným osobám. Svoje nadobudnuté pracovné a životné skúsenosti uplatňujem aj ako mestská poslankyňa v meste Žilina už druhé volebné obdobie, čo býva neraz veľmi ťažké hlavne kvôli komunikácii.

Aké boli tvoje začiatky pôsobenia medzi nepočujúcimi?

Začiatky sú všade veľmi ťažké. Zapadnúť do komunity nepočujúcich je o to

ťažšie – buď vás prijímú, alebo nie. Keď som prišla na strednú školu do Kremnice – všetci posunkovali, ak niekto rozprával, tak rozprával inak – menšia slovná zásoba, každý mal iné vyjadrovanie, bolo ťažké zistiť, ako to konkrétna osoba myslí. Vďaka tomu, že celý život odčítavam z pier som ako tak mohla porozumieť o čom sa asi nepočujúci rozprávajú. A tým bolo aj pre mňa jednoduchšie naučiť sa posunkovať. Tým, že som bola „hodená“ medzi nich – nič iné mi ani neostávalo. Aj som rozmýšľala po polroku, že sa vrátim k počujúcim, ale nakoniec ma nepočujúci prehovorili, že ma potrebujú. A tak som zostala a v podstate od tých 13. rokov som im neustále pomáhala. Boli to pekné chvíle – bol to iný svet. Som vďačná hlavne spolužiačke Ivanke, ktorá so mnou mala trpezlivosť a každý večer ma učila nové a nové posunky. Bola to pre mňa najlepšia prax života. Vďaka tejto škole viem pochopiť mentalitu nepočujúcich, a tak sa snažím ku každému nepočujúcemu pristupovať individuálne, lebo to, že viete posunkovať neznamená, že oni vám budú všetko rozumieť. Preto sa snažím na otázky odpovedať jednoduchšie, aby mali možnosť aj oni porozumieť.

Odkedy si prezidentkou ANEPS a ako k tomu prišlo? Zmenili sa v niečom tvoje bežné pracovné dni?

Za prezidentku ANEPS ma zvolili v roku 2018, ale funkcia mi začala plynúť začiatkom roka 2019. Čo je zaujímavé, že ANEPS malo vždy prezidentky, resp. ženy, už predchádzajúca p. prezidentka avizovala, že sa musia urobiť nové voľby v súlade so stanovami – v tom čase nepočujúci nechceli kandidovať, predsa len je to zodpovednosť a situácia aj po rôznych škandáloch nebola priaznivá. Ľudia a lídri v komunite sa menia veľmi rýchlo, tak isto

ako v legislatíve, apod. Digitalizácia a sociálne siete napredujú tiež a tým sa aj menia rôzne iné pomôcky pre všetkých zdravotne postihnutých.

Ale poďme späť – nemôžem hovoriť len za seba, ale k tomuto by sa mali vyjadriť hlavne nepočujúci. Ja som začínala v Žiline ako členka SZSP, potom som pracovala v zahraničí a keď som sa vrátila, tak som sa viac začala angažovať v klube, robila som pokladničku a nepočujúci chodili ku mne domov, aby som im pomohla v rôznych oblastiach života. Myslím si, že je veľmi dôležité začínať „zdola“ a spoznávať prácu s ľuďmi, a až potom sa, ak sú možnosti a chuť, dá ísť pomaličky hore. Takto som sa dostala aj ku prezídiu za Žilinský kraj – a potom ma zvolili za prezidentku ANEPS. Výborne si rozumiem s obidvomi exprezidentkami ANEPS a tiež sa snažím, aby organizácia mala dobré meno.

Keďže funkcia je dobrovoľná – život sa zmenil hlavne v nedostatku času; táto práca prináša určite viac cestovania a tiež komunikácie s nepočujúcimi po celom Slovensku. Veľa však komunikujem aj s nedoslýchavými a inými združeniami.

Tvoja funkcia vyžaduje aj veľa vedomostí, skúseností, ekonomického rozhľadu a prehľad aktuálnych zákonov. Prezradíš, čo si vyštudovala a ako sa ďalej vzdelávaš?

Vzdelávať by sme sa mali celý život, spomínala som že som vyštudovala 2 vysoké školy – bolo to vždy v súvislosti s prácou, a potom ostatné už osud zariadil. Práca v sociálnej oblasti si vyžaduje naozaj človeka, ktorý to chce robiť nie pre slávu a peniaze, ale preto, aby tu bol pre ľudí a čo najlepšie im pomohol. V komunitách to väčšinou býva tak, že potrebujú mať nejakého lídra, resp. človeka, ktorý bude pre nich nejakým vzorom.

Kandidovala si aj do mestského zastupiteľstva mesta Žilina. Na akom poste pôsobíš a čo všetko táto práca zahŕňa?

Pôsobím ako mestská poslankyňa v Žiline už druhé volebné obdobie, kde mi ľudia dali dôveru a zvolili ma. Keď som začínala bola som posledná pod čiarou a za mnou bol politický kandidát – čo ma veľmi prekvapilo a bolo to veľká výzva. V druhom volebnom období ľudia zhodnotili moju prácu a bola som už medzi prvý-

mi. Dôležité sú výsledky a tiež je dôležité ako vážne mandát poslanec berie. Práca poslankyne nie je finančne zaujímavá, ale obnáša množstvo stretnutí, komunikácie s kolegami, zamestnancami verejnej správy a samosprávy, a v neposlednom rade s občanmi. Konkrétne zmeny sú viditeľné až po určitom období – niekedy to trvá aj rok, ale aj viac. Tie menšie požiadavky a zlepšenia, ktoré sa dajú zrealizovať musia byť v pláne, alebo schválené a keď súvisia s financiami tak tam je dôležitý rozpočet.

Momentálne je vo svete ťažká situácia – pandémie. Ako poznačila chod tvojich pracovných dní? Tiež pracuješ z domu?

Nie, pracujeme stále, niekedy aj po pracovnej dobe, cez víkendy, ale aj večer, ak si tu vyžaduje naliehavá situácia. Nakolko sa veľmi táto pandemická situácia dotkla hlavne sluchovo postihnutých – opatrenia v súvislosti s nosením rúšok, nedostatok informácií, online riešenia a pod.

My sa snažíme aj prostredníctvom sociálnych sietí dávať sluchovo postihnutým informácie, ono aj teraz ako jediná organizácia dávame neustále informácie

– nie len keď urobíme projekt a schvália ho. Vidieť to hlavne v období od apríla – novembra – vtedy býva viacero rôznych videí v posunkovom jazyku, a to len preto, že sa urobili nejaké projekty. My sa snažíme byť tu pre ľudí stále a dávať im informácie aj v posunkoch aj s titulkami, ktoré tak veľmi potrebujú.

V minulom roku sme sa snažili podávať projekty a všetko súviselo hlavne s komunikáciou a informáciami pre nepočujúcich. Na ANEPS sme získali aj po dlhšej dobe 2 ZŤP zamestnancov, zabezpečili materiálno-technické zabezpečenie a priestory a snažili sme sa na základe dopytu zo strany ľudí vyhovieť konkrétnym sociálnym službám.

Je medzi nami známe, že máš rodinku – dvoch synov. Ako to všetko stíhaš? Predsa len, rodina je takmer vždy prvoradá.

Áno, u mňa je rodina na prvom mieste. Našťastie mám počujúceho partnera, ktorý mi veľmi pomáha a tiež rodinu, keď potrebujem pomôcť s deťmi, vždy sú ochotní. Synovia majú 5 a 10 rokov, tak už aj starší sa zapája do úloh, ktoré mu vstúpujem od

malička, a to aj aby vždy pomáhal, keď je to potrebné. Starší syn je veľmi samostatný – aj v učení a bežných domácich prác. S mladším sme si vytrpeli veľa starostí, lebo nám 3 roky nespával, ale aj to sa už upravilo.

Ako si predstavuješ pomoc nepočujúcim v budúcnosti?

Budúcnosť nepočujúcich – to je veľmi zložitá. Na Slovensku máme cca viac ako 100 organizácií, ktoré sa venujú sluchovo postihnutým – nepočujúcim, nedoslýchavým, s kochleárnym implantátom, ďalej deťom, mládeži, seniorom, športovcom, pedagógom atď. Čo konkrétne sa robí pre komunitu nepočujúcich ako celok? Je potrebné, aby bolo toľko organizácií na taký malý štát? Asociácia Nepočujúcich Slovenska pokračuje v tradícii po – zväze invalidov, potom Slovenskom zväze sluchovo postihnutých a ten sa zas rozdelil na ďalšie organizácie a jednou z nich je aj ANEPS, o ostatných informácie nemáme. Nepočujúci majú záujem hlavne o klubové aktivity, o športové aktivity a toto sa snažíme aj v rámci SR udržať. Problém vidíme hlavne v zložitejších veciach – napr. divadlo (tu je veľký problém pochopiť dej aj keď je zabezpečené tlmočenie do posunkového jazyka a titulky, sú to aj rôzne politické diskusie – nepočujúci majú problém sledovať tlačovky

ak sú dlhé – lebo im to treba zjednodušenou formou vysvetliť, knižnice – treba aby aj nepočujúci viac čítali a vzdelávali sa. Keďže sú väčšinou už teraz deti integrované – je naozaj problém zabezpečiť pre nich služby tak aby sme vedeli naplniť ich požiadavky. Samozrejme v rámci aktivít – urobíme pre nich maximum a preto sa snažíme našu činnosť prispôbovať tak, aby bol záujem. Budúcnosť je nielen pre nepočujúcich veľmi dôležitá a problematická, ale je aj celkovo pre širokú spoločnosť veľmi dôležitá, aby to nebolo len o virtuálnom svete.

Čo by si rada odkázala nepočujúcim?

Abyste konečne pozerali na svet **svojimi očami a nie očami druhého**. Pandémia nás učí pokore, byť lepšími ľuďmi a hlavne vážiť si rodinu a jeden druhého. Preto by som im chcela pripomenúť hlavne to, že život je úplne o iných hodnotách. Byť zdravý je určite v dnešnej dobe asi to, čo chceme každý z nás, a tiež aby mali pri sebe vždy niekoho na koho sa môžu obrátiť s dôverou. A hlavne, každý by mal vedieť vyjadriť svoj názor a mať čisté svedomie v tom ako sa správame, čo robíme, ako komunikujeme a ako to svoje správanie vplyva na druhých.

Jana Cmarová

Foto: archív Jany Filipovej

Kalendár sv. omší pre nepočujúcich v marci a apríli 2021

(prosíme, sledujte situáciu/aktuálne opatrenia proti šíreniu koronavírusu či sú kostoly otvorené a sv. omše povolené)

Kremnica: *Kostol sv. Alžbety* – 9. 3., 23. 3., 6. 4. a 20. 4. 2021 o 15:00 hod. (každý druhý utorok v mesiaci)

Žilina: *Farský kostol Sv. Trojice* – 6. 3. a 3. 4. 2021 o 15:00 hod. (každú prvú sobotu v mesiaci)

Trnava: *Kostol Najsvätejšej Trojice* – 14. 3. a 11. 4. 2021 o 15:00 hod.

Nitra: *Kaplnka sv. Františka Saleského – Effeta* – 14. 3. a 11. 4. 2021 o 16:00 hod.

Trenčín: *Kostol Notre Dame* – 21. 3. a 18. 4. 2021 o 16:00 hod.

Prešov: *Kostol svätého Jozefa, Františkánsky kostol, kaplnka na 1.poschodí* – 27. 3. 2021 o 14:00 hod., spoveď od 12:30 hod.

Banská Bystrica: *Katedrála sv. Františka Xaverského* – 28. 3. a 23. 4. 2021 o 14:00 hod.

Bratislava: *Františkánsky kostol – Kaplnka sv. Rozálie* – každú nedeľu o 16:30 hod.

Pozývame vás sledovať aj sv. omše tlmočené do slovenského posunkového jazyka vždy v nedeľu o 10:00 hod. na Jednotke (RTVS).

Prípadne môžete sledovať LIVE sv. omše na Facebooku KCN BA v nedeľu o 16:00 hod. (14.3. o 16:00 hod. sv. omša nebude), sv. omše na [gbely.fara.sk](https://www.facebook.com/gbely.fara.sk), sledujte oznamy na Facebooku. Veríme, že sv. omše budeme môcť čoskoro prežívať nielen vnútorne, ale aj spoločensky.

Televízny klub nepočujúcich Termíny vysielania marec až jún 2021

Vzhľadom na to, že termíny vysielania TKN sa zmenili, prinášame ešte raz nové termíny vysielania relácie Televízny klub nepočujúcich (TKN) na RTVS 2 (Dvojke). TKN sa vysiela pred obedom, alebo okolo obeda. Čas vysielania TKN v sobotu si ešte pozrite v televíznom programe. Reprízy sa vysielaajú v pondelok okolo obeda. Prajeme príjemné sledovanie TKN!

Marec 2021 – 6. 3. a 20. 3. 2021

Apríl 2021 – 3. 4. a 17. 4. 2021

Máj 2021 – 1. 5., 15. 5. a 29. 5. 2021

Jún 2021 – 12. 6. a 26. 6. 2021

